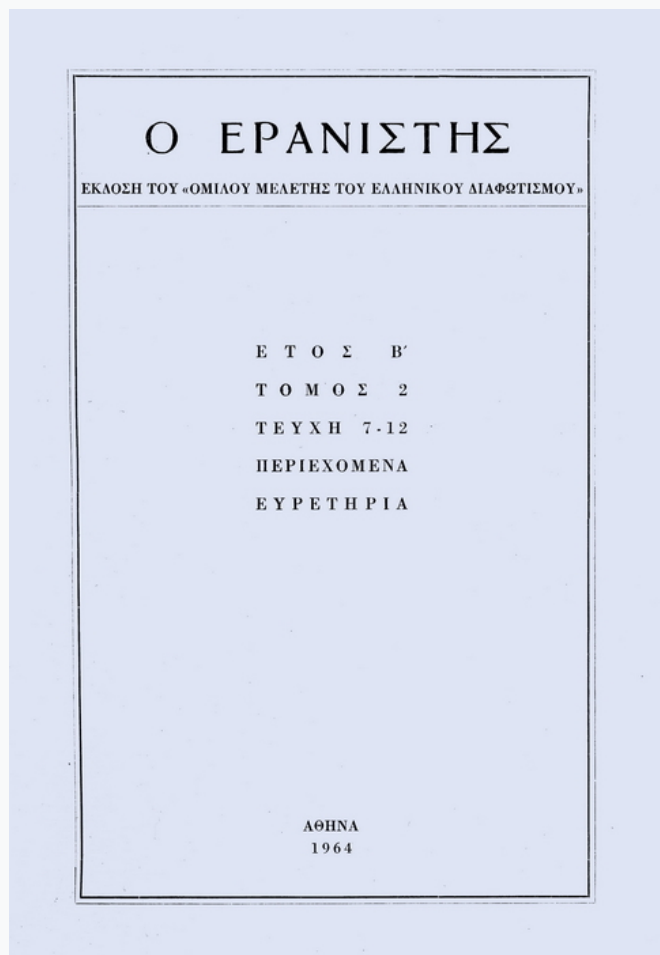

The Gleaner

Vol 2 (1964)

Χρονικά – Σχόλια

eranistes eranistes

doi: [10.12681/er.10839](https://doi.org/10.12681/er.10839)

Copyright © 2016, eranistes eranistes

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

eranistes, eranistes. (2016). Χρονικά – Σχόλια. *The Gleaner*, 2, 30–32. <https://doi.org/10.12681/er.10839>

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΤΑ 150 ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ὁ ἐφετεινὸς ἐφορτισμὸς γιὰ τὴν συμπλήρωση 150 χρόνων ἀπὸ τὴν ἰδρυση τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας (1814-1964) δίνει βάσιμες ἐλπίδες ὅτι θὰ γίνῃ ἀφορμὴ γιὰ ἐντατικότερη ἔρευνα τῶν σχετικῶν προβλημάτων. Παράλληλα πρὸς τὶς δημόσιες ἐκδηλώσεις καὶ τὴν ἐκλαίκευση τοῦ θέματος, ἐλπίζουμε ὅτι θὰ δημοσιευθοῦν, καὶ ἀπὸ τὰ ἀρμόδια Ἰδρύματα καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπὶ μέρους μελετητές, πηγές καὶ μελέτες ποὺ θὰ ἀυξήσουν τὶς γνώσεις μας γιὰ τὴν Φ. Ε. Ὁ Ἐρρι-στὴς προτίθεται νὰ δημοσιεύσει μελέτες, ποὺ θὰ ἀναφέρονται στὴ Φ. Ε. καὶ στὶς μουσικὲς ἐταιρεῖες τῆς ἀντίστοιχης ἱστορικῆς περιόδου. Ἦδη ἔχουν παραδοθεῖ στὴν Σύνταξη τοῦ περιοδικοῦ καὶ θὰ δημοσιευθοῦν στὰ ἐπόμενα τεύχη μερικὲς σχετικὲς μελέτες. Ὁ Α. Γκίνης θὰ ἀνακοινώσῃ τὸ διαβατήριό ποὺ ἐχρησιμοποίησε ὁ Α. Ὑψηλάντης ὅταν ἐκατέβηκε στὴν Ἑλλάδα. Ἐπίσης θὰ δημοσιευθοῦν: μία μελέτη τοῦ Ντίνου Κορόμου μὲ ἀνέκδοτα στοιχεία γιὰ τὴν φιλικὴ καὶ ἄλλη δράση τοῦ Ἀντωνίου Τζούνη ἄλλη τοῦ Β. Π. Παναγιωτόπουλου γιὰ τὴν μύηση τοῦ Ἐμμανουὴλ Ξάνθου στὸν τεκτονισμό (1813) καὶ ἡ τρίτη τοῦ Ι. Νικολόπουλου γιὰ τὴν τεκτονικὴ ιδιότητα τοῦ Ἀλέξανδρου καὶ τοῦ Νικόλαου Ὑψηλάντη πρὶν ἀπὸ τὸ 1820.

Β.Π.Π.

Σ Χ Ο Λ Ι Α

Ἡ ἔΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

Μὲ ἰδιαίτερη φροντίδα ὁ Ἐρρι-στὴς θὰ φιλοξενήσῃ στίς σελίδες καὶ τοῦ δευτέρου τόμου του δημοσιεύματα μὲ ἐπτανησιακὸ ἐνδιαφέρον, συμβάλλοντας ἔτσι μὲ τὸν τρόπο του στὸν ἐφορτισμὸ τῶν ἐκατὸ χρόνων τῆς ἔνωσης. Μὲ τὰ δημοσιεύματα αὐτὰ δίνεται καὶ ἡ εὐκαιρία νὰ ἐμφανισθεῖ ἓνα μέρος ἀπὸ ὅσο ἕλιζο συγγένησαν μέλη τοῦ ΚΝΕ κατὰ τὶς ἔσυνές τους σὲ βιβλιοθήκες καὶ ἀρχεῖα τῆς Ἰταλίας καὶ τῶν Ἐπτανήσων.

Μπορεῖ ἀπὸ τώρα νὰ ἀναγγελθεῖ ἡ δημοσίευση σὲ προσεχῆ τεύχη μελετῶν σχετικὰ μὲ τὸν Σολωμὸ (τοῦ Π. Μουλλᾶ) καὶ τὸν Κάλβο (τοῦ Σ. Ἀσδοραχᾶ) καὶ ἡ παρουσίαση, ἀπὸ τοὺς Σ. Ἀσδοραχᾶ καὶ Β. Π. Παναγιωτόπουλο, σειρᾶς, ἐπτανησιακῶν ἰδίως, ἀβιβλιογράφων μονοφύλλων.

Σ. Α.

Ἡ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Στίς 26 καὶ 27 Ἰανουαρίου ἔγινε στὴν Ἀθήνα ἡ πρώτη τακτικὴ συνεδρίαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Association Internationale d' Etudes du Sud-Est Europeen, τὸ ὅποιο ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ ἑξῆς μέλη:

Πρόεδρος: Α. Α. Ζακυνθῆρος (Ἑλλάδα).

Ἀντιπρόεδμοι: Α. Mirambel (Γαλλία), Β. Georgiev (Βουλγαρία), F. Barisic (Γιουγκοσλαβία), Η. Inalcik (Τουρκία, ἀναπληρωτὴς τοῦ κ. F. Unat).

Γεν. Γραμματεῖς: Ε. Condurachi (Ρουμανία).

Ταμίαι: Α. Buda (Ἀλβανία).

Τὴ συνεδρίαση, στὴν ὁποία γραμματέυσε ὁ κ. V. Căndea (Ρουμανία), παρακολούθησαν Ἕλληνες καὶ ξένοι παρατηρητές. Σημειώνουμε τοὺς κ. κ. Μ. Berza (Ρουμανία), Ν. Todorov

(Βουλγαρία), Κ. Prifti (Ἀλβανία), Α. Βρανούση καὶ Π. Γεωργουτζό (Ἑλλάδα).

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συζήτησε διοικητικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ θέματα καὶ πῆρε ἀποφάσεις γιὰ τὴ συνέλευση τοῦ Comité International d' Etudes du Sud-Est Europeen, ποὺ θὰ συνεδριάσει τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1964 στὴ Σόφια, καθὼς καὶ γιὰ τὸ Διεθνὲς Συνέδριο τῆς Association Internationale, ποὺ θὰ γίνεῖ ἐπίσης στὴ Σόφια τὸ 1966.

Ἀποφασίσθηκε ἀκόμα ἡ σύσταση ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν καταλογογράφηση καὶ μελέτη τῶν τουρκικῶν ἀρχείων, ὅσα βρισκονται σὲ χώρες τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης, καθὼς καὶ ἡ συγκρότηση ἄλλης ἐπιτροπῆς γιὰ τὴ μελέτη τοῦ Διαφωτισμοῦ στὴ Νοτιοανατολικὴ Εὐρώπη.

E. A. Z.

Η ΕΚΔΟΣΗ ΑΥΤΟΓΡΑΦΩΝ ΣΟΛΩΜΟΥ

Ἀναγγέληθηκε ὅτι κυκλοφορεῖ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1964, σὲ δύο τόμους, μὲ τὴν ἐπιμέλεια τοῦ καθηγητῆ Αἰνών Πολίτη, ἡ παρομοιότητα ἐκδοσῶν τῶν αὐτογράφων τοῦ Α. Σολωμοῦ, χρηματοδοτημένη ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης καὶ τὸ Β.Ι.Ε. Τὸ γεγονός ἔχει ξεχωριστὴ σημασία, ὅχι μόνον γιὰ τὴν ἀνάπτυξη ἐιδικότερα ἕνα κενὸ στὸν τομέα τῆς ἐκδοτικῆς παρουσίας τῶν σολωμικῶν κειμένων, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐπιβεβαίωση γενικὰ τὸ πρόβλημα τῶν παρομοιότητων ἐκδόσεων.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι τὸ εἶδος μᾶς ἐκδοσῶν καθορίζεται κυρίως ἀπὸ τὴ μορφή καὶ τὴ φύση τοῦ ὕλικου τῆς. Ἀν οἱ δυνατότητες τῶν «κοιτικῶν» ἐκδόσεων διαμορφώνουν τὸν συχνότερο μεθόδολογικὸ κανόνα, αὐτὸ δὲν σημαίνει βέβαια ὅτι οἱ «παρομοιότητες» ἐκδόσεις μπορεῖ νὰ θεωρηθοῦν λιγότερο νόμιμες. Ἀπεναντίας μάλιστα, μερικὲς φορές εἶναι οἱ μόνες δυνατότες, ὅταν τὸ ἐκδοτικὸ ὕλικό δὲν προσφέρεται σὲ κοιτικὴ ἐπεξεργασία ἢ κινδυνεύει ν' ἀλλοιωθεῖ ἀδαιρέτως ἀπ' αὐτήν. Θὰ μπορούσαμε νὰ σημειώσουμε ἀκόμη ὅτι οἱ παρομοιότητες ἐκδόσεις, παρουσιάζοντας τὸ ὕλικό τους στὴ ρευστὴ καὶ ἀνεπεξεργαστὴ μορφή του, παρέχουν ἀπὸ πολλὰς ἀπόψεις μιὰ γενικὴ προοπτικὴ καὶ δίνουν ἀφορμὴ γιὰ νέες θεωρήσεις τῶν κειμένων.

Τὸ εἶδος τῆς παρομοιότητος ἐκδοσῶν ἦταν ὡς τώρα γνωστὸ ἀπὸ τὴν ἐφαρμογή του σὲ ἀρχαῖα κείμενα ἢ σὲ νεότερα ξενόγλωσσα: μνημονεῖον χαρακτηριστικὰ τὴν «Ἀθηναίων Πολιτεία» τοῦ Ἀριστοτέλη, τὸν «Δύσκολο» τοῦ Μετάνδρου καὶ τὴν «Pensées» τοῦ Pascal. Τώρα, μὲ τὴν παρομοιότητα ἐκδοσῶν τῶν αὐτογράφων τοῦ Σολωμοῦ, ἀποκτοῦμε ἕνα μνημειώδες ἐκδοτικὸ πρότυπο καὶ στὴν περιοχὴ τῶν νεοελληνικῶν κειμένων.

Π. Μ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΣΜΟ

Στὸ Φ.Ε.Κ., τεῦχος Β', ἀρ. φύλ. 595 τῆς 31.12.1963 δημοσιεύεται διάταγμα ὅπου ρυθμίζονται διάφορα θέματα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ θέμα τοῦ κύκλου μεταπτυχιακῶν σπουδῶν καὶ τῆς διαδικασίας γιὰ τὴ χρήση διδακτορικοῦ διπλώματος.

Καὶ τὰ δύο αὐτὰ μέτρα τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μαζί μὲ ἄλλες ἀντιστοιχῶν φρονιδῶν τῆς Πολιτείας, ἰδιαίτερα ὅμως ἡ καινούργια μορφή ποὺ δίδεται στὰ θέματα τῆς διδασκαλίας, ἀποτελοῦν σημαντικὴ βελτίωση στὰ προηγούμενα καθεστῶτα, ἐπιτρέπουν ἐλπίδες γιὰ μιὰ ἐντατικότερη ἐρευνητικὴ ζωὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης καὶ προβάλλουν τὴν δυνατότητα γιὰ ἕναν μελλοντικὸ συντονισμὸ τῶν ἐρευνητικῶν προσπαθειῶν.

Κ. Θ. Α.

ΤΟ 12ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τὸ 12ο Διεθνὲς Συνέδριο Ἱστορικῶν Ἐπιστημῶν θὰ γίνεῖ στὴ Βιέννη ἀπὸ τὴς 29 Ἀγούστου ὡς τὴς 2 Σεπτεμβρίου. Οἱ ἀνακοινώσεις δὲν θὰ γίνουν ἀνεξάρτητα, ἀλλὰ μόνο μέσα στὸ πλαίσιο γενικότερων θεμάτων ποὺ ἔχουν ἤδη καθορισθεῖ.

Τὸ Συνέδριο θὰ χωρισθεῖ στὰ ἐξῆς τέσσαρα τμήματα: Α) Γενικὰ θέματα τῆς ἱστορικῆς ἐρευνας. Β) Ἱστορία τῶν ἠπείρων. Γ) Ἐργασίαι τῶν διαφορῶν Ἐταιρειῶν καὶ ἐπιτροπῶν ποὺ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴ Διεθνή Ἐπιτροπὴ Ἱστορικῶν Ἐπιστημῶν. Δ) Μέθοδοι καὶ ἱστορία στὸ πλαίσιο τῶν καθιερωμένων χρονικῶν διαφόσεων (ἀρχαία, μεσαιωνικὴ καὶ νεώτερη ἱστορία).

Τὰ γενικὰ θέματα (Α' τμήμα) εἶναι:

Ἐξάπλωση τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ — Ἀνεξίθωρησκαία καὶ αἰρέσεις στοὺς νεώτερους χρόνους.— Ἐθνικισμὸς καὶ διεθνισμὸς τὸν 19ο καὶ 20ὸ αἰ.— Οἱ ἄοχοι τάξεις ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ὡς σήμερα.— Δομὴ τῆς κοινωνίας καὶ φιλολογία τὸν 19ο καὶ 20ὸ αἰ.— Ὁ κόσμος τὸ 1815.

Ἀπὸ τὰ ἐπὶ ὅλοιπα τμήματα σημειώρομε μερικὰ πὸν ἐνδιαφέρον τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία.

Γ. Τμήμα. Ὁ βυζαντινὸς κόσμος στὴν εὐρωπαϊκὴ ἱστορικὴ διανόηση ἀπὸ τὸν 17ο αἰ. καὶ πέρα.— Ἡ θέσις τῆς ἱστορίας τῶν σλαβικῶν λαῶν καὶ τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης στὴν παγκόσμια ἱστορία.— Ἐξέλιξις τῆς ἱστορίας τῶν πόλεων στὴν Εὐρώπη.— Ἡ λαϊκὴ συμμετοχὴ στὰ ἐθνικὰ κινήματα ἀνεξαρτησίας τὸν 19ο καὶ 20ὸ αἰ.— Ὁ τύπος καὶ οἱ ἐπαναστάσεις τοῦ 19ου αἰ. ἡ περίπτωσις τοῦ Βελγίου.

Δ. Τμήμα. Ἡ ἐξέλιξις τῆς ἱστορικῆς σκέψης στὰ μέσα τοῦ 20οῦ αἰ.— Οἱ σχέσεις ἀνάμεσα στὶς ἑλληνικὰς πόλεις- κράτη στὴν κλασσικὴ ἐποχὴ.— Τὰ κοινωνικὰ κινήματα στὴν ἑλληνιστικὴ ἐποχὴ.— Οἱ οἴξες τοῦ ἀρχαίου κυριακοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὁ μυκηναϊκὸς ἀποικισμὸς.— Ἡ μορφή τοῦ Θεμιστοκλέη στὴν ἀρχαία ἱστοριογραφία.— Ἀγροτικὰ κινήματα στὴν κεντρικὴ καὶ νοτιανατολικὴ Εὐρώπη ἀπὸ τὸ 15ο στὸν 20ο αἰ.— Οἱ προσπάθειες τῶν Βαλκανικῶν λαῶν γὰρ πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία ἀπὸ τὸ 1815 ὡς τὸ 1914.

E. A. Z.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Τὸν προσεχῆ Ἀύγουστο συνέρχεται στὸ Φριβοῦργο τῆς Ἑλβετίας τὸ 4ο Παγκόσμιον Συνέδριον Συγκριτικῆς Φιλολογίας.

Ἀνά γενικὰ θέματα, τὸ πρῶτον μὲ τὸν τίτλον «Ἐθνισμὸς καὶ κοσμοπολιτισμὸς στὴ φιλολογία», καὶ τὸ δεύτερον «Καθορισμὸς καὶ περιγραφή τῶν φιλολογικῶν ὄρων πὸν ἀναφέρονται στὶς ἔννοιαι: μίμηση, πρωτοτυπία, ἐπιροή», θὰ ἀπασχολήσονται οἱ συνέδρους. Οἱ ἐργασίαι θὰ ἀρχίσουν μὲ ὁμιλίαι πὸν θὰ ἀναφέρονται στὸ καθένα ἀπὸ τὰ γενικὰ αὐτὰ θέματα, κατανοημένα σὲ μικρότεροι

ἐνόητες. Κατόπιν, στὶς ἐπιτροπὰς ἐργασίας θὰ ἀναλυθοῦν τὰ εἰδικὰ προβλήματα καὶ εἰδικὰς ἀπόψεις πὸν παρουσιάζουν αὐτὰ τὰ θέματα.

Ἡ ἑλληνικὴ συμμετοχὴ, μοιρασμένη καὶ στὶς δύο μεγάλας ἐνόητες, ἐκφράζεται στὴν πρώτη ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Ἐμμ. Κοιραῶ: «Ἐθνισμὸς σὲ ὁρισμένα κείμενα τῆς λαϊκῆς βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς φιλολογίας», καὶ τὴν Αἰκατερίνη Κουμαριανοῦ: «Κοσμοπολιτισμὸς καὶ ἐθνισμὸς στὸν Δόγιο Ἐρμῆ, πρώτη ἑλληνικὴ φιλολογικὴ ἐφημερίδα, 1811-1821». Στὴ δεύτερη ὁ Κ. Θ. Δημαρᾶς θὰ μιλήσει γιὰ τὶς «Συμπιώσεις στὴν ἱστορία τῶν γραμμάτων καὶ τὴν ἱστορία τῶν ἰδεῶν» καὶ ὁ καθηγητὴς Αἴνως Πολίτης γιὰ τὴν «Ποιμενικὴ ποίηση στὴν Κρήτη τὸν 17ο αἰ.: σχέσεις καὶ διαφορὰς μὲ τὴν ποιμενικὴ ἰταλικὴ ποίηση».

Οἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου θὰ διαρκέσουν ἀπὸ τὶς 31 Αὐγούστου ἕως τὶς 5 Σεπτεμβρίου. Τὸ πρόγραμμα, ὅπως ἀνακοινώθηκε, προβλέπει δεκαεξὶ εἰσαγωγικὰς ὁμιλίαις καὶ 200 περίπου ἀνακοινώσεις. Ἀπὸ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν θεμάτων πὸν ἀναγράφονται στὸ Πρόγραμμα τοῦ Συνεδρίου, μποροῦμε νὰ συμπεράνομε ὅτι τὸ 4ο Συνέδριον Συγκριτικῆς Φιλολογίας ἔχει προκαλέσει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν φιλολόγων καὶ νὰ ἐλπίζομε ὅτι θὰ ἀποτελέσει γρήσιμη καὶ γόνιμη συνάντησις.

A. K.

“Ο ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ,

1. Ἐκνυκλοφόρησε τὸ κοινὸ Ἀλφαιβητικὸν Ἐύρετήριον τῶν ἀνατύπων 7 καὶ 22 (Προσθήκας στὴν Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία). Τὰ μέλη τοῦ ΟΜΕΑ, ὅσα θέλουν νὰ συσταχόσονται τὶς δύο ἐργασίαις μποροῦν νὰ ζητήσουν τὸ Ἐύρετήριον. Παρέχεται γιὰ τὰ μέλη δωρεάν.

2. Ὁ Ἐραμιστὴς θὰ καταχωρίζει δωρεάν ζητήσεις γιὰ σπάνια ἔντυπα.

3. Τὰ μέλη τοῦ ΟΜΕΑ καὶ οἱ συνδρομητὲς τοῦ Ἐραμιστῆ θὰ λάβουν δωρεάν μὲ τὸ τεῦχος αὐτὸ τὸ ἐξώφυλλον καὶ τὸ Ἐύρετήριον τοῦ α' τόμου τοῦ Περιόδικου.

Ὅσοι ἄλλοι θέλουν τὰ συμπληρώματα αὐτὰ παρακαλοῦνται νὰ στείλουν 5 δραχμὰς σὲ γραμματόσημα.

Τὸ τεῦχος αὐτὸ ἐπιμελήθηκε ὁ ἐταῖρος τοῦ Ὀμίλου Ἐμμ. Ν. Φραγκίσκος